

Det frie valg skal som nævnt også gælde for private klinikker og sygehuse. I dag er det jo ganske barokt, at den patient, som ikke kan få skatteyderbetalt behandling på et offentligt sygehus som følge af f.eks. ventelister, må søge privat behandling for egen regning. Patienten får altså ikke noget ud af sin skattebetaling, men derimod en ekstra regning. Et endnu mere barokt forhold er de situationer, hvor en patient f.eks. får sin virksomhed eller arbejdsgiver til at betale for en behandling i udlandet. Da bliver man beskattet af denne gave, mens man jo altså sparer det danske system for en udgift!

Fremskridtspartiet mener, at disse private sundhedsinstitutioner skal ligestilles med de offentlige, således at stykprisfinansieringen også gælder her. Koster den private behandling så yderligere, må patienten selv udligne forskellen.

Socialektoren

Også plejehjem, børnepasning og de fleste sociale institutioner bør omfattes af stykprisfinansieringen, hvorved kunderne får et frit valg med hensyn til, hvor man ønsker den offentlige ydelse. Derved er der selvfølgelig åbnet for etablering af private sociale institutioner, der kan konkurrere om kunderne mod betaling efter stykprisprincippet. Argumenterne for, hvorfor også det sociale område skal gøres brugerstyret, er de samme som under de øvrige afsnit.

Al magt til brugerne

Selvstyre og stykprisfinansiering åbner mulighed for mindre grader af offentlig styring. Det siger sig selv, at hvis systemet skal have nogen idé i det hele taget, skal den centrale politiske styring være meget svagere end i dag. Dette gælder først og fremmest for, hvordan de offentlige institutioner organiserer sig, og hvilke metoder der benyttes. Gennem væsentlig konkurrence opnået gennem frit brugervalg opnås der såvel en økonomisk gevinst som en effektivisering af institutionerne på grund af de markedslignende forhold. Men den virkelige kvalitetsforbedring opnås på det politiske niveau. Gevinsten opnås gennem decentraliseringen i sig selv. Institutionerne overgår fra at være direkte offentligt styrede til at være enheder med råderet over indtægterne og ansvar for driften.

I den forbindelse hjælper stykprisfinansieringen med til at få afskaffet det tilfældige i den nuværende finansiering. I løbet af relativt kort tid vil det frie valg for borgerne betyde, at flaskehalse i det offentlige system fjernes. Dermed fjernes også begrundelserne for de mange og tilfældige offentlige indgreb i institutionernes virksomhed. Ansvarsforholdene klargøres,

hele systemet afpolitiseres, det offentlige administrationsapparat bliver aflastet, planlægningen bliver mere langsigtet etc. Sidst men ikke mindst får de selvstændige institutioner mulighed for at udvikle en selvstændig profil, hvilket tiltrækker kunderne.

Decentraliseringen og det frie forbrugervalg lægger naturligt op til, at det frie valg mellem de offentlige serviceydelser og institutioner ikke skal være hæmmet af amts- og kommunegrænser, da disse ofte er medvirkende til at fordyre ydelserne og samtidig give flaskehalsproblemer.

En naturlig udvikling vil naturligvis også være, at langt flere opgaver og langt mere ansvar overgår fra staten til kommunerne. I den forbindelse er det naturligt, at kommunernes struktur og samarbejde bliver væsentligt ændret. Kommunerne skal som en naturlig udvikling også kunne samarbejde på tværs af kommune- og amtsgrænserne og derved ikke hindre borgernes frie valgmuligheder.

Lovene bør medføre, at stat, kommuner og amter i fremtiden ved ethvert nyt projekts igangsættelse sikrer den størst mulige valgfrihed for brugerne. I forbindelse med indførelsen af markedsmekanismer i den offentlige sektor er det af yderste vigtighed, at der findes en reel konkurrence med et stort udbud. Derfor skal også private udbydere af serviceydelser – både nuværende og kommende – have mulighed for at konkurrere på markedet for offentlige ydelser på samme niveau som de offentlige institutioner og virksomheder. Det vil derfor ud over de ovenfor skitserede områder også dreje sig om egentlige kommunale opgaver, hvor kommunerne i fremtiden bør udlicitere langt flere opgaver og i videst muligt omfang afholde licitationer med fast åremålsbestemmelse. En naturlig grænse for udliciteringen vil være tre år. Derefter skal opgaven naturligvis atter ud i fri licitation. Sammen med oplødningen af kommunegrænsernes betydning vil muligheden for frit valg for borgerne og udliciteringen betyde en stadig kamp mellem de offentlige og private udbydere om at levere den bedst mulige service til de lavest mulige priser.

Brugerbetaling

Brugerbetaling er ganske naturligt at nævne i denne forbindelse. For en lang række offentlige serviceydelser inden for f.eks. erhvervsområdet, kulturområdet m.v. kan brugerbetaling være med til at gøre borgerne mere kritiske over for kvaliteten af den offentlige service. Det skal imidlertid understreges meget kraftigt, at brugerbetaling kun er acceptabel, såfremt der sker samtidige reduktioner af skatteniveauet. Ellers betales der jo to gange for ydelserne!